

POSUDEK

oponenta na bakalářskou práci

Jméno a příjmení studenta : Jana Buzková
Téma diplomové práce : Mateřské centrum jako cesta ze
sociálního vyloučení matek na
rodičovské dovolené
Oponent : dr. Mašát
Termín odevzdání posudku (2x) 15.2.2006

Předložená práce má 53 stran, včetně jedné přílohy.

V úvodu této práce studentka vysvětluje proč si vybrala toto téma, pracuje v mateřském centru Rybička v Praze 4 dva roky. Studentka zde uvádí, že cílem její práce je zmapování problémů, se kterými se mohou setkat matky na rodičovské dovolené a zároveň nalezení jejich řešení v podobě existence mateřských center. Uvádí zde mmj. "Žádný z problémů a změn přicházejících spolu s mateřstvím a rodičovskou dovolenou, nemá pouze negativní účinky. V každé, problému se dá najít něco pozitivního a o to se v této práci také pokouším." Tento motiv se prolíná celou touto bakalářskou prací, mateřství a rodičovství je zde nahlíženo především jako problém, který má občas i své pozitivní stránky. Přiznám se, že nejsem tak zcela schopen s tímto pohledem souhlasit.

V první části své práce se studentka věnuje popisu současného stavu české rodiny z hlediska společnosti a státu. Pramenem je jí, na státní zakázku zpracovaná, Národní zpráva o rodině. Absenci jiných pramenů považují za škodu pro tuto práci. Charakteristiky současných změn rodiny jsou podány málo přehledně.

Část II. se nazývá „Narození dítěte“. Studentka se zde neustále vrací k vyvracení názoru, že mateřství je období, kdy maminka nic nedělá, pouze odpočívá a hraje si s miminkem. Doslova uvádí „Její okolí je opravdu velmi často přesvědčeno, že maminka na mateřské, rodičovské dovolené nemůže mít žádné starosti.“ (s. 11) Situace po porodu je líčena jako období neustálých problémů a stresů: „Přes to ale matka zažívá po narození dítěte neustálý stres. Má pocit, že odvádí špatnou práci, protože nestíhá všechno, co by stihnout chtěla, je vyčerpaná. Často je proto nešťastná a má pocit, že jí život neuspokojuje.“ Zcela jistě nikdo nepochybuje, že se takováto situace může vyskytnout, ale deklarovat jí takto jako obecně platnou považují za poněkud přehnané. Autorka tu mimochodem zcela opomíjí spirituální rovinu mateřství, jistě z pohledu zcela přísně ekonomického, je mateřství nevýhodná investice, to je ostatně i péče o bezmocné a vlastně i staré lidi. Jsou však hodnoty, které nelze pouze takto nahlížet.

III. kapitola je nazvaná „Rizika sociální izolace matek na mateřské a rodičovské dovolené.“ Podrobněji se zde studentka věnuje „syndromu čtyř stěn“ a riziku sociálního vyloučení. Tato část práce, podle mého názoru, vychází více z reálného pohledu na vztah společnosti a mateřství a upozorňuje na výraznou neochotu státních institucí tímto problémem se

zabývat. Tady se často problémy maminek s kočárkem setkávají s problémy sociálního vyloučení např. „vozičkářů“.

Nemyslím si, že názor na místo otce v rodině, jak je na tomto místě uváděn, je možné takto zjednodušeně formulovat. Je mnoho empirických dat, které potvrzují měnící se roli otce ve vztahu k novorozenému dítěti a matce.

V kapitole IV. nazvané „Služby pro rodinu“ se nehovoří o všech službách, a jejich výčet se omezuje pouze na tři. Souhlasím ovšem s názorem, že i tak jsou nedostatečné.

Kapitola V. je věnována „Mateřským centrům. Stručně popisuje historii jejich vzniku až po současnost. Zmiňují se zde principy fungování mateřského centra jako svépomocné skupiny lidí s podobným problémem. Značný prostor věnuje studentka otázkám programu mateřských center a problémům jejich financování.

Po kapitole V, by měla následovat kapitola VI., ale v této práci je to kapitola IV. nazvaná „Mateřské centrum Rybička“ Jeho činnost je zde podrobně popsána. V subkapitole 2. je uveden popis zpracování dotazníku uvedeného v příloze této práce. Výsledky jsou předkládány způsobem nesystematickým a pouze popisným a jsou proto velmi nepřehledné. Studentka se v této části dopouští neoprávněného zobecňování získaných výsledků.

V subkapitole 2.2. „Shrnutí“ studentka stručně deklaruje splnění cílů své práce. Tvzení, ze který vychází, se opírají pouze o vzorek matek o velikosti 36, který není příliš popsán, a proto opakují, zobecnění takto získaných dat není na místě, a lze mít oprávněné pochybnosti zda byl cíl práce splněn.

Occňuji nadšení se kterým se studentka pustila do tohoto tématu, ale nemohu pominout zejména metodické nedostatky při zpracování dat a omezený výběr pramenů, ze kterých vycházela.

Doporučuji tuto práci k obhajobě navrhuji její hodnocení : Dobře.

V Praze dne 8.2.2006

PhDr. Vladimír Mašát

